

Ilona Rantamäki

**LIFESTYLEBLOGIEN VÄLITTÄMÄT LUONTOKÄSITYKSET JA
DIALOGISUUDEN MERKITYS YMPÄRISTÖAIHEISISSA
POSTAUKSISSA**

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Kirjallisuustieteen tutkinto-ohjelma
Kandidaatintutkielma
Toukokuu 2019

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Teoria	3
2.1	Ekokritiikki.....	3
2.2	Dialogisuus	4
3	Sara Tickle: muuttuvat ympäristöasenteet	8
4	Prime Life by Umpu: antroposentrinen luontokäsitys	13
5	Notes on a Life: postaukset ympäristöteksteinä	19
6	Lopuksi	26
	Lähteet.....	28

1 Johdanto

Blogit ovat yleistyneet ja ammattimaistuneet 2010-luvulla, ja niitä luetaan paljon. Esimerkiksi joulukuussa 2018 Ulla-Riitta Koskinen kertoi, että hänen postauksiaan on luettu kyseisenä vuonna 2,5 miljoonaa kertaa (Koskinen 2018c). Suomesta löytyy useita lifestylebloggaajia, jotka elättävät itsensä ainakin osittain blogillaan, ja heitä voidaan pitää mielipidevaikuttajina. Vaikka lifestyleblogien pääsisältö on kevyttä arkeen ja ulkonäköön liittyvää pohdiskelua, otetaan niissä toisinaan myös kantaa yhteiskunnallisiin asioihin. Matkustaminen sekä kaupallisten yhteistöiden että lomailun puitteissa on merkittävä osa monia menestyneimpiä blogeja. Tähän aiheeseen blogien kommentoijat ovat kriittisesti tarttuneet jo muutaman vuoden ajan. Syksyllä 2018 julkaistun ICPP:n ilmastoraportin myötä keskustelu on kiihtynyt. Bloggaajat ovat joko itse tai kommentoijien painostuksesta ottaneet kantaa esimerkiksi lentämiseen, kierrättämiseen ja ekologiseen kuluttamiseen. Siksi tuntuu olennaiselta tarkastella, millaisia asenteita ja arvoja tekstit välittävät.

Bloggaamisesta on kirjoitettu yleisteoksia, esimerkiksi Jill Walker Rettbergin *Blogging* (2008) ja Katleena Kortesuon sosiaalista mediaa koskeva *Sano se someksi* (2010). Blogeja on tutkittu esimerkiksi äitiyden ja markkinoinnin näkökulmista. Yleensä tutkimus on kuitenkin kohdistunut blogeihin, jotka keskittyvät yhteen tiettyyn teemaan, kuten treenaamiseen, äitiyteen tai politiikkaan. Lifestyleblogeja on tutkittu lähinnä niiden lukijakunnan kautta. Ekokriittistä tutkimusta ei blogeista ole tehty.

Siispä lähestyn aihetta ekokritiikin näkökulmasta ja kysyn, millaista luontokäsitystä lifestylebloggaajat välittävät teksteillään. Aihe on bloggaajille arka, sillä heitä on syyllistetty esimerkiksi lentämisestä ja heidän kulutusvalinnoistaan (ks. esim. Perovuo 2019). Siksi tarkastelen tekstejä myös dialogisuuden kautta eli millaisilla tavoilla teksteissä varaudutaan vastaanottajien reaktioon. Mihail Bahtin on tutkinut Fjodor Dostojevskin poetiikkaa ja sen dialogisia ulottuvuuksia. J. R. Martin ja P. R. R. White ovat myös pohjanneet omaa tutkimustaan Bahtinin huomioihin, ja hyödynnän näitä ajatuksia dialogisuudesta lifestyleblogien analyysissä. Näkökulma on erityisen toimiva juuri blogeissa, sillä kommentointimahdollisuus tekee niistä konkreettisesti dialogisia.

Tutkimuskohteiksi valitsemani blogit ovat Sara Vannisen *Sara Tickle*, Ulla-Riitta Koskisen *Prime life by Umppu* sekä Stella Harasekin *Notes on a Life*. Käsitteiden Vannisen ja Harasekin blogeista on muovautunut useiden vuosien lukemisen perusteella, mutta Koskisen blogiin tutustuin vasta loppuvuodesta 2018. Näissä blogeissa ympäristöteema on ollut selkeästi pinnalla ja ne ilmentävät sitä kukin eri tavoin, mikä mahdollistaa aiheen monipuolisen tarkastelun.

Blogeissa tekstin ja kommenttien lisäksi kuvat ovat tärkeässä osassa. Etenkin Sara Vannisen ja Stella Harasekin blogeissa kuvat luovat tunnelmaa ja toimivat inspiraation lähteenä, mutta ne myös tukevat tekstiä ja välillä jopa kommunikoivat sen kanssa. Ulla-Riitta Koskisen kuvat ovat lähes poikkeuksetta kuvia hänestä itsestään erilaisissa asuissa, ja ne kuvittavat postauksia aiheesta riippumatta. Tästä syystä jätän Koskisen kohdalla kuvien analyysin välistä.

Seuraavassa luvussa esittelen käyttämäni teoriataustaa. Ekokriittikin puolelta hyödynnän Greg Garrardin teosta *Ecocriticism* (2012), Lawrence Buellin (1996) ympäristötekstin määrittelmää sekä Toni Lahtisen ja Markku Lehtimäen toimittamaa teosta *Äänekäs kevät. Ekokriittinen kirjallisuudentutkimus* (2008). Esittelen lyhyesti Mihail Bahtinin sekä J. R. Martinin ja P. R. R. Whiten ajatuksia dialogisuudesta ja avaan käyttämiäni käsitteitä.

2 Teoria

2.1 Ekokritiikki

Toni Lahtisen ja Markku Lehtimäen (2008, 8) mukaan ekokritiikissä on kyse luonnolle antamistamme merkityksistä sekä näiden merkitysten vaikutuksista tapoihimme kohdella luontoa. Kirjallisuustieteessä kiinnostus kirjallisuuden ja ympäristön välisiin suhteisiin on alkanut vuosituhannen taitteessa kasvaa, ja ekokritiikistä on tullut kirjallisuudentutkimuksen keskeisiä muotivirtauksia. Se on tuonut kirjallisuudentutkimukseen myös uuden painotuksen keskittyessään inhimillisen ja ei-inhimillisen kohtaamisiin. (Lahtinen & Lehtimäki 2008, 7–8.) Teoksessaan *Ecocriticism* Greg Garrard (2012, 5) kuvailee varhaisen ekokritiikin keskittyneen romantiikan ajan runouteen, erämaanarratiiviin ja luontokirjoittamiseen, mutta kiinnostus on alkanut kääntyä kohti yleisempää kulttuurista ekokritiikkiä. Tutkimuskohteena on ollut esimerkiksi elokuva, televisio, arkkitehtuuri, eläintarhat tai ostoskeskukset. Garrardin (2012, 5) mukaan ekokritiikojen tavoitteena on tarjota transformatiivinen diskurssi, joka mahdollistaisi ympäröivän maailmamme analyysin ja kritiikin. Huomio kohdistuu yhä enemmän kulttuuriin prosesseihin ja tuotteisiin, joiden kautta ja joissa luonto ja kulttuuri neuvottelevat. Tähän jatkuu blogien ekokriittinen tutkimus sopii erinomaisesti.

Garrard (2012) listaa poliittisia ja filosofisia suuntauksia, joita ympäristönsuojelun piiriin kuuluu. Sovellan analyysissäni näistä kahta, ”runsaudensarvi” (*cornucopia*) ja ”ympäristönsuojelu” (*environmentalism*), luonnehtiakseni tarkastelemieni blogitekstien taustalla olevia ajattelumalleja. Runsaudensarven positiossa ympäristöuhkia vähätellään ja niiden vaikutuksiin kiinnitetään huomiota vasta sitten, kun ne uhkaavat ihmistä. Ympäristönsuojelun positioon liittyy samaan aikaan huoli ympäristöstä ja halu säilyttää saavutettu elintaso. (Garrard 2012, 19–22.) Lisäksi sovellan blogiteksteihin Lawrence Buellin (1996, 7–8) ympäristötekstin määritelmää, jonka hän hahmottelee teoksessaan *The Environmental Imagination* (1996). Määritelmä koostuu neljästä piirteestä:

1. Ei-inhimillinen ympäristö ei ole läsnä vain kehyksenä, vaan läsnäolona, joka alkaa ehdottaa ihmisen historian sekoittuvan luonnon historiaan.
2. Ihmisen tarpeita ei pidetä ainoina oikeutettuina tarpeina.
3. Ihmisen vastuu ympäristölle on osa tekstin eettistä suuntautumista.

4. Käsitys ympäristöstä enemmän prosessina kuin vakiona tai annettuna on ainakin implisiittisenä tekstissä. (Buell 1996, 7–8.)

Buellin kriteerien avulla hahmottelen, ovatko postaukset ympäristötekstejä vai eivät. Määritelmä auttaa myös analysoimaan tekstien luontosuhdetta.

Käytän työssä käsitteitä luonto (nature) ja ympäristö (environment). Lahtinen ja Lehtimäki (2008, 8) kirjoittavat luonnon käsitteen käytön ongelmallisuudesta ja nimeävät luonnolle kolme merkitystä: ”I) jonkin asian tai ilmiön perimmäinen laatu tai luonne, II) luontainen voima, joka ohjaa maailmaa tai ihmistä tai molempia sekä III) materiaallinen maailma, jonka merkityksen piiriin ihminen voidaan lukea tai ei.” Tässä tutkielmassa ymmärrän luonnon sanakirjamerkityksessä, jossa luonnolla tarkoitetaan maaperää, vesi- ja ilmakehää sekä kasveja ja eläimiä vain vähän tai ei ollenkaan ihmisen muokkaamana elinympäristönä. Ympäristöllä taas viitataan ihmistä ympäröivään luontoon, jonka kanssa ihminen on vuorovaikutuksessa ja johon ihminen luetaan mukaan. Ero on häilyvä, mutta luonto viittaa tässä tutkielmassa enemmän Lahtisen ja Lehtimäen määrittelyn mukaiseen luontaiseen voimaan ja ympäristö materiaaliseen maailmaan.

2.2 Dialogisuus

Teoksessaan *Dostojevskin poetiikan ongelmia* (1991) Mihail Bahtin käsittelee sanan dialogisuutta. ”Sanalla” hän tarkoittaa kieltä konkreettisenä ja elävänä kokonaisuutena, ei lingvistikan rajattuna kohteena (Bahtin 1991, 263). Dialogiset suhteet läpäisevät kielen kaikilla kielenkäytön alueilla, ne ovat sanassa. Jotta dialogisia suhteita voi syntyä, pitää niistä kuitenkin tulla lausumia, eri subjektien ilmaisemia kantoja. (Bahtin 1991, 265.) Bahtin antaa esimerkin:

’Elämä on hyvää’. ’Elämä ei ole hyvää’. Tässä on kaksi arvostelmaa, joilla on tietty looginen muoto ja tiettyä kohdetta merkitsevä sisältö (filosofisia arvostelmia elämän arvosta). [—] Kummankin arvostelman tulee ruumiillistua, jotta niiden välille tai niistä voisi syntyä dialogisia suhteita. Nämä molemmat arvostelmat voidaan, teesinä ja anti-teesinä, yhdistää yhdeksi saman subjektin lausumaksi, joka ilmaisee hänen oman dialektisen kantansa tähän kysymykseen. Tässä tapauksessa dialogisia suhteita ei synny. Mutta jos nämä kaksi arvostelmaa jaetaan kahden erilaisen subjektin välillä kahdeksi erillaiseksi ilmaukseksi, niiden välille syntyy dialoginen suhde. (Bahtin 1991, 265–266.)

Bahtinin (1991, 266) mukaan loogisista ja kohdetta merkitsevistä suhteista tulee dialogisia, kun ne muuttuvat lausumiksi, joilla on tekijä, jonka kantaa ne ilmaisevat, ja ”[t]ässä mielessä

jokaisella lausumalla on tekijänsä, jota kuuntelemme itse lausumassa sen luojana”. Bahtinin (1991, 266) mukaan emme voi tietää lausuman ulkopuolella olevasta reaalisesta tekijästä mitään. Tämä pätee kaunokirjallisuuteen, mutta blogien kontekstissa väite hieman kyseenalaistuu. Tutkimissani blogeissa kirjoittajat seisovat tekstiensä takana omilla nimillään ja kasvoillaan, ja reaalinen tekijä on siinä mielessä sama kuin tekstien ”minä”. On kuitenkin otettava huomioon, että vaikka saatamme tietää bloggaajasta paljonkin, tiedot on rajattu siihen, mitä hän haluaa paljastaa ja millaisen somehahmon hän haluaa itsestään luoda. Reaalinen tekijä Stella Harasek ei välttämättä ole sama kuin blogin ”Stella Harasek”.

Tässä dialogisuuden kontekstissa Bahtin (1991, 270) luokittelee sanan kolmeen tyyppiin: **ensimmäisen tyypin sana** suuntautuu välittömästi kohteeseensa, ollen nimeävä, tiedottava, ilmaiseva ja kuvaava, **toisen tyypin sana** on objektiksi muutettu. Vieraaseen sanaan suuntautunut, kaksiaäninen sana kuuluu **kolmanteen tyyppiin**, joka on jaettu vielä kolmeen muunnokseen (Bahtin 1991, 286–287).

Bahtinin (1991, 267) mukaan kaksiaäninen sana syntyy dialogisen kanssakäymisen oloissa. Sana suuntautuu sekä puheen kohteeseen että vieraaseen sanaan. Parodia on yksi esimerkki kaksiaänisestä sanasta: jotta parodiaa voi ymmärtää, tulee olla tietoinen vieraan puheen ja toisen kontekstin olemassaolosta. (Bahtin 1991, 268.) Tämän kolmannen tyypin kaksi ensimmäistä muunnosta ovat **tyylittely** ja **parodia**, joissa vierasta sanaa käytetään ilmaisemaan tekijän omia ideoita. Niissä sana on *passiivinen*, alistettu tekijän tavoitteiden edessä. **Kolmannessa muunnoksessa** vieras sana määrittää tekijän sanaa, jääden kuitenkin puheen ulkopuolelle. Tässä sana on *aktiivinen*, se vaikuttaa tekijän puheeseen ja muuttaa sitä. Esimerkkejä tästä ovat tutkimukseni kannalta oleelliset *verhottu polemiikki* ja *verhottu dialogi*. (Bahtin 1991, 281–284.)

Bahtinin (1991, 281) mukaan verhotussa polemiikissa ”[k]ohteeseensa suuntautunut sana törmää kohteessaan vieraaseen sanaan”. Vieras sana vain oletetaan, mutta ilman reaktiota tähän oletettuun vieraaseen sanaan puhe olisi erilaista. Vieras ajatus vaikuttaa tekijän sanan sisällä, se ei suoraan sisälly siihen, mutta heijastuu ja määrää sen sävyn ja merkityksen (Bahtin 1991, 282). ”Jokainen kirjallinen sana tuntee enemmän tai vähemmän kärkevästi kuulijansa, lukijansa, kriitikkonsa ja siinä heijastuvat niiden ennakoitu vastustus, arvot ja näkökantat” (Bahtin 1991, 283). Blogien tapauksessa lukijoiden reaktiot ja kritiikki kohdataan kom-

menttiosiossa hyvinkin nopeasti julkaisun jälkeen. Kun on kyseessä arka tai mielipiteitä yleisesti jakava aihe, arvot ja näkökulmat törmäävät blogien kommenttiosuoksissa joskus rajusti. Kannustavien tai neutraalien kommenttien joukossa on myös ilkeitä tai halventavia, ja ne kohdistuvat usein bloggaajaan henkilökohtaisesti. Koska näiltä ikäviltä kommenteilta halutaan välttyä, verhottu polemiikki on blogiteksteissä yleistä.

Verhottua dialogia Bahtin (1991, 284) kuvaa siten, että ajatellaan kahden henkilön dialogia, josta toisen repliikit puuttuvat ilman, että kokonaismerkitys kärsii. Toinen on näkymättömänä läsnä ja tämän lausumaton sana määrittää ensimmäisen keskustelijan puhetta. Puhujan sana viittaa itsensä ulkopuolelle ja vastaa näkymättömään sanaan. Tämä luonnehtii hyvin blogitekstejä, joiden voi usein nähdä keskustelevan kiihkeästi näkymättömän kumppanin kanssa.

Bahtin (1991, 282) puhuu myös *sisäisesti poleemisesta* eli vihamielistä vierasta sanaa vilkuilevasta sanasta, joka on yleinen kirjallisuuden kielessä ja käytännöllisessä elämässä, jotka osittain yhdistyvät blogiteksteissä. Käytännöllisen elämän kielessä sisäisesti poleemisia ovat vihailevat ja piikittelevät sanat, sekä halveksinta, koreilu ja itsestään irtisanoutuva, epäilevä puhe. Kuten Bahtin (1991, 282) kuvailee: ”Aivan kuin vieraan sanan, vastauksen ja vastaväitteen läsnäolo tai ounastelu saisi tällaisen sanan vääntelemään.” Tällainen epävarma, pakoittejä etsivä puhe onkin blogeissa yleistä, ja se näkyy erityisesti ympäristöaiheisissa teksteissä, joiden taustalla painaa syyllisyys ja syyllistetyksi tuleminen pelko.

Hyödynnän Bahtinin lisäksi J. R. Martinin ja P. R. R. Whiten teosta *The Language of Evaluation: Appraisal in English* (2005). Siinä he käsittelevät sitä, millaisilla kielellisillä keinoilla kirjoittaja tai puhuja asennoituu tekstin viittaamiin arvopositiioihin, ja koskien puhuttelemaansa yleisöä. Tämä lähestymistapa sijoittuu näkemykseen, jonka mukaan kaikki ilmaisut ovat jollain tapaa asenteellisia. (Martin & White 2005, 92.) Taustalla ovat Bahtinin huomiot dialogisuudesta: kaikki verbaalinen kommunikaatio on dialogista siinä mielessä, että puhuessa tai kirjoittaessa aina paljastaa aiemmin sanotun vaikutuksen, tai viittaa aiemmin sanottuun, ja samanaikaisesti ennakoit aktuaalisten, potentiaalisten tai kuviteltujen kuulijoiden tai lukijoiden reaktioita. (Martin & White 2005, 92.)

Martinin ja Whiten (2005, 93) mukaan heidän hahmottelemansa malli pyrkii antamaan selvityksen siitä, miten oma asennoituminen tai positio kielellisesti saavutetaan. Sen avulla voi kuvailla tekijän retorisia strategioita sen mukaan, millaisen muiden äänien ja vaihtoehtoisten näkökulmien taustan tekijä tekstilleen rakentaa, ja sen mukaan miten teksti on vuorovaikutuksessa tämän taustan kanssa. Martinin ja Whiten (2005, 94) mainitsemista kielellisistä keinoista oleellisia tutkimuskohteeni kannalta ovat etenkin sellaiset kielelliset elementit, jotka esimerkiksi vahvistavat tai painottavat lausuttua, kuten *hieman, jokseenkin, melko, aika, hyvin, täysin, vähän kuin*. Tällaisilla ilmaisuilla tekijä voi näyttää olevansa enemmän tai vähemmän linjassa tekstin esittämien arvopositioiden kanssa, ja siten sijoittaa itsensä suhteessa näihin positioihin liittyviin, samoja arvoja ja uskomuksia jakaviin yhteisöihin (Martin & White 2005, 94).

3 Sara Tickle: muuttuvat ympäristöasenteet

Sara Vanninen kuvailee itseään ja blogiaan:

Trendeihin ja liikuntaan (hyvällä maulla) addiktoitunut tapahtuma-altis smoothieiden suurkuluttaja, joka rakastaa valokuvausta ja saattaa helposti kuunnella yhtä samaa biisiä koko päivän. Hyvinvoinnin ja trendien lisäksi blogissa jaetaan matkavinkkejä ja noloja tankkaustarinoita, patikoidaan luonnossa ja fiilistellään auringonlaskuja, lakataan varpaankynsiä ja nautiskellaan arjen kauniista asioista. (Vanninen 2019b.)

Vanninen on erityisesti viimeisen vuoden aikana alkanut kiinnittää enemmän huomiota ympäristöaiheisiin ja nostanut ilmastonmuutoksen esille blogissaan. Vuoden 2017 maaliskuussa Vanninen kertoi monista matkasuunnitelmistaan, mutta maaliskuussa 2018 ääni oli muuttunut täysin. Huhtikuun eduskuntavaalien alla hän kirjoitti tukevansa ympäristö- ja kehitysjärjestöjen yhteistä Korvaamaton-kampanjaa ja hän on jakanut esimerkiksi vinkkejä, miten kukin voisi omassa arjessaan tehdä ympäristötekoja.

Maaliskuussa 2018 Vanninen julkaisi postauksen ”Kun matkustaminen ei tunnu enää niin vapauttavalta – ajatuksia lentopäästöistä”. Heti alkuun hän myöntää ”syyllisyytensä”:

Ahdistaa, on ahdistanut jo pitkään. Matkustaminen nimittäin, se suurin intohimoni kaikista. Se ei tunnu enää yhtä vapauttavalta kuin ennen. Ja syy on tiedossa: huonoa omaatuntoa kasvattava mörkö on kasvanut kaapissa liian kauan. Mörön nimi on *lentopäästöt*. (Vanninen 2018.)

Käyttämällä sanaa ”mörkö” lentopäästöt näyttäytyvät pelottavana ja ikävänä asiana. ”Mörkö” on tullut vaanimaan bloggaajan intohimoa, matkustamista, ikään kuin tekemään kauniista päiväunesta painajaisen. Sanavalinta vihjaa harmistumisesta, joka liittyy siihen, että ennen iloa tuottanut asia on saanut ikäviä sävyjä, joita ei enää voi sivuuttaa. Greg Garrardin (2012, 22) käsittelemään ympäristönsuojelun positioon kuuluu huoli ympäristöongelmista, mutta samalla halu säilyttää tai parantaa elintottumuksiaan. Lentäminen on yksi tällaisista saavuteista eduista, jotka aiheuttavat huolta, mutta joista on vaikea luopua.

Vanninen (2018) kertoo, miten on aiemmin ajatellut matkustamisesta: ”Rakastan matkustamista, olen rakastanut aina. Siinä yhdistyy paljon minulle tärkeitä asioita: aktiivisuus, yhdessä kokeminen, uuden oppiminen, kulttuureihin tutustuminen, ruokakulttuuri ja valokuvaus.” Perustelut ovat tunteisiin vetoavia, aivan kuin ne ennakoisivat kritiikkiä ja koittaisivat rakentaa vahvan suojan. Bahtin (1991, 284) kuvaa verhottua dialogia: ”Tuntemme, että kyseessä on

keskustelu, jopa hyvin kiihkeä, vaikka vain toinen puhuu, sillä jokainen lausuttu sana kaikkine värähdyksineen vastaa ja reagoi näkymättömälle keskustelukumppanille, viittaa itsensä ulkopuolelle, omien rajojensa yli, lausumattomaan vieraaseen sanaan.” Koko kirjoitus tuntuu vastaavan oletettuun vieraaseen sanaan, joka mahdollisesti uhkasi kirjoittajaa. Seuraava lainaus ilmentää hyvin Bahtinin käsityksiä dialogisuudesta:

Onko minun edes järkeä sanoa mitään? Eikö olisi vaan helpompaa olla hiljaa? Tähän asti olen mielummin potanut ahdistusta. Lukenut aiheesta raakaa kritiikkiä ja heittäytynyt mielummin [sic] puolustuskannalle kuin myöntänyt mitä oikeasti asiasta ajattelen. Nyt ei kuitenkaan voi olla enää hiljaa. Nyt pitää tehdä konkreettisia muutoksia. Ammuimpa [sic]¹ sitten omaa jalakaani tai en, näin ei voi jatkua. (Vanninen 2018.)

Lausumalla kysymykset Vanninen samalla kyseenalaistaa väitteet, sillä on jo odotettavissa, että ne tullaan kumoamaan. Kysymällä, eikö olisi helpompaa olla hiljaa hän itse asiassa jo sanoo, että ei aio olla hiljaa.

Vannisen postauksessa ”Mikä on sinulle korvaamatonta? – Ilmastovaalit 2019” (2019a) kuvat ovat suuressa osassa, kuten koko blogissa yleensäkin. Kuvat ovat laadukkaita ja taitavasti editoituja, ja ne ovat isossa roolissa postauksen tunnelmaa ajatellen. Lawrence Buellin (1996, 7–8) ympäristötekstin määritelmään kuuluu, että ei-inhimillinen ympäristö on muutakin kuin kehys. Sen tulisi olla läsnäoloa, joka vihjaa ihmisen ja luonnon historian sekoittuvan. Tämän postauksen kuvissa on erityisesti Suomen luonto läsnä, mutta lopulta se tuntuu jäävän kehyksen tasolle. Kuvat esittävät hyvinkin perinteisiä asioita, joita eri vuodenaikoina voi tehdä, kuten soutaa, uida, juoda vettä puhtaasta tunturipurosta kuksalla. Jylhät ja värikkäät maisemat viittaavat luonnon itseisarvoon, mutta bloggaajan läsnäolo sekoittaa sen kokemustentarpeeseen ja haluan näyttää oma ideologinen kanta.

On vaikea olla sivuuttamatta sitä, että blogeissa on kyse myös henkilöbrändistä. Ympäristöaiheiden esiin nostaminen on myös osa sen rakentamista, ja sen myötä luonto on valjastettu hyötykäyttöön. Tämän sanottuani täytyy kuitenkin todeta, että ympäristöaiheisten postausten lisääntyminen lifestyleblogeissa on tärkeä muutos, ja lopulta blogit ovat keskustelemaan luonteensa takia hyvä alusta aiheen käsittelemiselle. Vanninen toteaa halunneensa kannustaa mahdollisimman monen lukijan äänestämään. Hän siis tunnistaa asemansa mielipide-

---

¹ Blogitekstit on siteerattu alkuperäisessä kirjoitusasussaan, kirjoitusvirheineen.

vaikuttajana ja on päättänyt käyttää tätä asemaa tärkeän asian ajamiseen. Blogeista ja somevaikuttajista on tulossa yhä ammattimaisempia. Yhteiskunnallisiin asioihin vaikuttaminen on yksi sen positiivisista seurauksista, mikä tekee niistä myös vakavammin otettavia ammatteja.

Buellin muut ympäristötekstin piirteet tuntuvat myös täyttyvän tekstissä ainakin osittain. Ihmisen vastuu ympäristöä kohtaan on tekstissä selkeästi läsnä, kun Vanninen listaa Korvaamaton-kampanjan laatimat kuusi konkreettista asiaa, joita Suomen tulisi tehdä pitääkseen Pariisin ilmastopöytäkirjasta kiinni. Tämä implikoi myös käsityksestä ympäristöstä prosessina eikä annettuna tai vakiona. Ympäristö ei pysy sellaisenaan, vaan reagoi ihmisen aiheuttamiin muutoksiin.

Buellin listauksen toisen kohdan mukaan ihmisen tarpeita ei ajatella ainoaksi oikeuteksi tarpeeksi. Korvaamaton-kampanja herättelee ilmastoaiheeseen kysymällä mikä on korvaamaton, mihin Vanninen vastaa:

Minulle korvaamattomia asioita ovat tavallinen, turvallinen arki. Läheiset ja perhe ympärillä. Vuodenajat, luonnon värit, raitis ilma, metsät ja pulkkamäet. Kesämökki, lumilautailu ja hyvä ruoka. Sauna ja avantouinti. Ilmastonmuutos uhkaa myös kahvituotantoa, joten lisäksi vielä yhden: aamukahvi. Kaikessa yksinkertaisuudessaan elämä. Sekä ihmisten, luonnon kuin eläintenkin. Kaikki elämä. (Vanninen 2019a.)

Vaikka listassa onkin paljon ihmisen tarpeita, joista osa on enemmänkin mieltymyksiä tai mielitekoja, on siinä otettu huomioon myös luonnon ja eläinten tarpeet, ”kaikki elämä”. Ekokriittisesti luettuna teksti saa kuitenkin pohtimaan ”ihminen-luonto-eläimet” -jaottelua. Maailma jaetaan osiin, ja silloin on vaarana asettaa osat tärkeysjärjestykseen.

Toni Lahtisen ja Markku Lehtimäen (2008, 21) mukaan antroposentrismien eli ihmiskeskisyyden voi kuitenkin jakaa kahteen muotoon. Voimakas antroposentrismi näkee luonnon arvon ihmisen etujen kannalta, ja heikon antroposentrismien mukaan emme voi ottaa itseämme vakavasti, ellei myös toimintaympäristöämme ja sen vaatimuksia oteta vakavasti. Vannisen postaus tuntuisikin edustavan heikkoa antroposentrismia. Arki totutun turvallisena aamukahveineen ja pulkkamäkineen vaatii sitä, että ympäristön vaatimukset otetaan vakavasti.

Vanninen (2019a) kertoo ajattelevansa ensimmäisenä luontoa ilmastonmuutoksesta puhuttaessa: ”Sen kauneus, rauhoittava vaikutus ja puolustuskyvyttömyys puhuttelevat minua.” Kauneus, rauhallisuus ja puolustuskyvyttömyys ovat perinteisesti feminiinisiksi miellettyjä piirteitä. Yhdistettynä kuviin Suomen luonnosta Vannisen ajatukset vievät ”Suomi-neitoon” ja

luonto näyttäytyy uhrina, jota ihmisen on suojeltava, sillä se ei siihen itse kykene. Luontoa kuvataan antropomorfisesti eli inhimillistään (Lummaa 2008, 58). Teksti erottaa ihmisen ja luonnon toisistaan, asettaen ihmisen yläpuolelle.

Postauksen kommentit ovat pääasiassa kannustavia ja kiitteleviä, mutta Vanninen saa myös henkilökohtaista kritiikkiä, mikä aiheuttaa arkuutta asian käsittelyyn:

Kun kirjoitat tällaisia postauksia niin olisi mielenkiintoista tietää, mitä tunnet silloin, kun saat tietää montako lukijaa on klikannut sivujesi kautta pikamuodin verkkokauppaan ja käyttänyt alekoodiasi?

Mitä tunnet, kun teet yhteistyötä lentoyhtiön kanssa, mutta samalla olet tietoinen työsi päästöistä?

Mitä tunnet, kun influensserina pystyt saamaan ihmisiä kuluttamaan lentolippuihin?

Tästä tulisi mielenkiintoinen postaus. (Nimim. ”Keijo” 2019a.)

Kommentoija tuo esiin ristiriidan bloggaajan sanojen ja tekojen välillä. Kommentin lopussa on vielä linkki Ylen artikkeliin pikamuodin ympäristövaikutuksista. Toisto retorisenä keinona yhdessä linkin kanssa haastaa bloggaajaa. Bahtinin (1991, 280–281) mukaan ”[j]o vieraan väitteen välittäminen kysymyksenä johtaa kahden merkityksen yhteentörmäykseen samassa sanassa: mehän emme pelkästään kysy, vaan myös problematisoimme vieraan väittämän.” Kommentoija parodioi Vannisen kirjoituksen, pyrkii kyseenalaistamaan sen. Hän arvottaa Vannisen lausumat uudelleen ja aksentoi omalla tavallaan, Bahtinin (1991, 280) sanoja lainatakseen. Vannisen vastauksessa on havaittavissa verhottua polemiikkaa:

Tässäpä tulee fakta: Ihmiset eivät tule lopettamaan lentämistä, mutta valinnoillaan he voivat vähentää sitä. Tai esimerkiksi tuokea kotimaista lentoyhtiötä. Mä tuen yrityksiä, jotka ottavat ilmastonmuutoksen tosissaan ja pyrkivät tekemään muutoksia tuotannoissaan sen eteen, että maailmasta tulisi parempi paikka asua. Lentokoneita ja polttoaineita kehitetään jatkuvasti ja lentoyhtiöt pyrkivät vähentämään hiilidioksidipäästöjään päivittäin. Oon itseasiassa menossa ensi viikolla Finnairin tapahtumaan kuulemaan juurikin tästä aiheesta. (Vanninen 2019a.)

Jos tämä ei olisi vastine kommenttiin, jonka voisi tulkita myös hyökkääväksi, ”tässäpä tulee fakta” ei todennäköisesti olisi tarpeellinen. Kuten Bahtin (1991, 281) mainitsi, ”ilman reaktiota tähän oletettuun vieraaseen sanaan koko puheen rakenne olisi aivan toinen.” Kertoessaan Finnairin tapahtumasta, Vanninen olettaa kommentoijan väittävän, etteivät häntä kiinnosta lentopäästöt, ja vastaa tähän väittämään. Sen voi nähdä myös ”paljastuksena”: ”toisin kuin väität, olen kiinnostunut aiheesta ja sitoutunut tekemään töitä sen eteen”, vaikka sellaista ei olekaan väitetty.

Sara Vannisen postaukset kuvaavat ympäristötietoisuuden kasvua ja kertovat muuttuvista ympäristöasenteista. Teksteissä näkyy ympäristönsuojelun positio, ja niillä halutaan rakentaa ymmärtäväisempää luontosuhdetta. Vanninen käyttää mielipidevaikuttajan asemaansa myös yhteiskunnallisesti tärkeänä pidetyn asian esille tuomiseksi, mikä kuvaa blogien asennemuutoksia ja ammattimaistumista.

4 Prime Life by Umppu: antroposentrinen luontokäsitys

Prime Life by Umppu on blogi, jossa ”asioista puhutaan suoraan” (Koskinen 2019b). Sitä kirjoittaa Ulla-Riitta Koskinen, tamperelainen yrittäjä ja kolmen lapsen äiti. Yrittäjyys ja lapsiperhearki ovat yleisiä aiheita blogissa, mutta Koskinen ottaa kantaa myös ajankohtaisiin asioihin, kuten Notre Damen paloon, *Leaving Neverland*-dokumenttiin ja eduskuntavaaleihin. Myös ilmastomuutos on ollut blogissa esillä, mutta Koskinen näkökulma on ensisijaisesti henkilökohtainen, ei ekologinen. Tarkastelemissani postauksissa käsitellään lapsettomuutta ympäristötekona, lentopäästöjä ja matkustamisen oikeutusta. Hän ottaa kantaa myös yleiseen keskusteluilmapiiriin, jossa kokee tulleen henkilökohtaisesti syyllistetyksi. Koskinen tekstit kuvaavat ihmiskeskeisempää luontosuhdetta, ja niitä voi luonnehtia runsaudensarven position kautta.

Postauksessaan ”Lapseton maailman pelastaja” (2018b) Koskinen ilmaisee mielipiteensä lapsettomuudesta ympäristötekona:

Suomessa ollaan huolissaan syntyvyyden laskusta. Mutta mun mielestä tää on vähän ristiriitainen juttu monessakin suhteessa. Tämän hetken kuumempia puheenaiheita on ihan ehdottomasti eettisyys ja ekologisuus ja lapsentekohan pahinta, mitä voit tehdä maapallon tulevaisuuden kannalta. Mitäs helvettiä määhän just luin? Jos me ei kerran tehtäis lapsia, niin kenelle me sitten sitä maapalloa säästellään? Eihän tässä asiassa ole ihan rehellisesti sanottuna mitään järkeä. Mulla menee kuppi nurin näistä kaikenmaailman kiihkoilijoista (Koskinen 2018b.)

Nostaessaan ihmiselämän muun elämän edelle Koskinen postaus edustaa antroposentristä maailmankatsomusta. Hän myös nimeää keskustelun vastapuolen ”kaikenmaailman kiihkoilijoiksi”, vähätellen aiheen vakavuutta. Ilmauksen konnotaatio ”ituhippi”, jota on yleisesti käytetty halventavana terminä luontoa ja rauhan aatteita kannattavista ihmisistä, liittyy tekstin myös konservatiiviseen ajatusmaailmaan. Ilmastokriisiä ei suoraan kielletä, mutta sen vakavuus implisiittisesti kyseenalaistetaan. Greg Garrardin (2012, 19) mukaan runsaudensarven position liittyy ajatus siitä, että ympäristöuhat ovat kuvitteellisia tai niitä liioitellaan. Väitteet loputtomasta rikkauden ja kasvun runsaudensarvesta (Garrard 2012, 20) liittyvät tähän position, kuten myös se, että ei-inhimillistä ympäristöä ei juuri huomioida, ellei sillä ole vaikutusta ihmisen hyvinvointiin (Garrard 2012, 21).

Kasvun ajatuksen ja ympäristöuhkien vähätteleminen lisäksi tekstistä näkyy ajatus siitä, että maapallo on ihmistä varten. Itse asiassa Koskinen katsoo ”elämän” tarkoittavan nimenomaan ihmisen elämää, ja maapallon säästyminen on turhaa, jos ihminen ei sillä tulevaisuudessa elä. Lahtisen ja Lehtimäen (2008, 21) jakoa mukaillen teksti edustaisi voimakasta antroposentrismiä sen painottaessa luonnon arvoa ihmiselämän edun kannalta.

Äitinä Koskinen kokee lapsien hankkimisen kritiikin kohdistuvan suoraan itseensä ja puolustaa äitiytään tunneperäisin argumentein. Teksti kääntyy sisäänpäin, puolustelee ja jopa hyökkää oletettua kritiikkiä kohtaan. Bahtin (1991, 272) toteaa, että ”[t]ieteellisessä artikkelissa esitetään tarkasteltavaan kysymykseen eri henkilöiden vieraita lausumia, toisia kumottaviksi, toisia päinvastoin hyväksyttäväksi ja täydennettäväksi. Tässä on kysymys välittömästi merkityksellisten sanojen välisestä dialogisesta suhteesta yhden kontekstin sisällä.” Koskisen teksti vastustaa toistamia vieraita lausumia ja on siten dialogisessa suhteessa niiden kanssa. Postausta ei tietenkään voi pitää tieteellisenä artikkelina, mutta samalla tavoin Koskinen esittää vieraan lausuman, jonka lausujaa ei kuitenkaan nimetä tai osoiteta, ja vastustaa sitä. Esimerkiksi sanassa ”lapsentekohan” vieras väittämä, ”lapsen tekeminen on ympäristöä kohtaan paha teko”, Bahtinin (1991, 280) sanoin aksentoidaan omalla tavalla, kohdistuen väittämään ivaa ja pilkkaa. Ivaamalla teksti myös pyytää lukijaa yhtymään ajatukseen ”on älytöntä kritisoida lasten hankkimista”. J. R. Martinin ja P. R. R. Whiten (2005, 95) mukaan ilmoittaessaan oman asemoitumisensa tekijä kutsuu lukijaa jakamaan samat tunteet tai arviot. Näin oman asenteen julistaminen suuntautuu dialogisesti sitä kohti, että vastaanottaja yhtyisi näihin arvoihin ja uskokuksiin.

Bahtin (1991, 282) puhuu myös sisäisesti poleemisesta sanasta, joka on yleinen käytännöllisessä kielessä. Siihen kuuluvat itsestään irtisanoutuva puhe, epäily ja myönnytykset näkyvät myös Koskisen tekstissä:

Musta tuntuu että meillä on koko ajan vaan enemmän ja enemmän erilaisia äärimielipiteitä. Vähän niinkun sellaista meininkiä.. että ”minä olen parempi kuin sinä” väittelyä ihan jokaisessa asiassa. Mä oon sitä mieltä että jokainen saa päättää itse tekeekö lapsia vai ei. On se sitten eettisesti oikein tai väärin. Mä en missään nimessä tuomitse ihmisiä, jotka eivät halua lapsia. (Koskinen 2018b.)

”Musta tuntuu”, ”vähän niinkun” ja ”en missään nimessä” ovat ilmaisuja, joilla pyritään lieventämään tai vahvistamaan sanottua ja varautumaan tulevaan, ”[a]ivan kuin vieraan sanan,

vastauksen ja vastaväitteen läsnäolo tai ounastelu saisi tällaisen sanan vääntelehtimään” (Bahtin 1991, 282–283). On yleistä, että bloggaajan sanoista loukkaannutaan ja suuttumus puretaan ikäviin kommentteihin. Vääntelehtivä sana on myös itsensä suojelua, sillä usein vastaväite ei jää oletetuksi, vaan se voi materialisoitua reaaliaikaisissa kommentteissa.

Martin ja White (2005, 93) ovat kiinnostuneita siitä, esitetäänkö väite sellaisena, joka on sen yleisölle itsestään selvä, jollain tavalla uutena, ongelmallisena tai kiistanalaisena, vai sellaisena, jonka oletetaan tulevan kyseenalaistetuksi tai vastustelluksi. Näkemys maapallon säästämistä ihmistä varten esitettiin, kuin se olisi juuri tämän yleisön jakama käsitys, kun taas lausumat lasten hankkimisen epäekologisuuteen liittyen oletettiin tulevan vastustetuksi. Kysymällä kenelle maapalloa muka säästellään, jos ei lapsille, kirjoittaja ikään kuin osoittaa ajatuksen mielettömyyden, kumoaa vastustuksen. Eräs lukija kommentoi:

’Jos me ei kerran tehtäis lapsia, niin kenelle me sitten sitä maapalloa säästellään?’ Ööh, ajatteletko oikeasti, et maapallo on olemassa vaan ja ainoastaan meitä ihmisiä varten? Musta on jotenki järkyttävää, jos ihminen ei näe sitä kokonaisuutta, et me ollaan vain yksi (ja vielä valittavan tuhoisa) laji muiden joukossa. Me ei omisteta tätä maapalloa. Luonto ja eläinkunta kieltämättä varmaan kiittäisi, jos meitä ei olisi. ./ (Nimim. ”May” 2018b.)

Nimimerkki ”Facepalm” jättää myös kommentin, jossa on ikävä sävy, jota jo nimimerkki ennakoii: ”Sun postaus sisälsi ehkä sun tähän asti töksähtävimmän toteamuksen: kenelle me säästetään maapalloa jos ei ole enää lapsia? Tiedäthän Umppu, että elämää on ollut maapallolla jo aika kauan ennen kuin ihmiset saapuivat tänne sitä riistämään?” Kommentoijat kritisoivat oikeutetusti, mutta lähestymistapa on riidanhaluinen ja alentava. Tämä osaltaan selittää vaurutuneen sanan tarvetta ja kuvaa tapoja, joilla puhutaan ilmastonmuutoksesta ja joilla blogeissa keskustellaan.

Postauksessa ”Yksittäisen henkilön syyllistäminen” (2019a) Koskinen käsittelee keskusteluilmapiiiriä, jossa huomio keskitetään yksilöiden valintoihin ja toimintatapoihin nimenomaan ilmastonmuutoksen kontekstissa. Vloggaaja Miisa Rotola-Pukkila käyttää ilmiöstä Ylen haastattelussa termiä ”ekokyyttäys” (Perovuo 2019).

Tänään mä haluan kirjoittaa yksittäisen henkilön syyllistämisestä. Miks mä tästä esimerkiksi kirjoitan, niin syy on se että jos käytän sanaa somevaikuttajat mikä minun voidaan yhdistää, niin tässä työssäni joudun päivittäin käsittelemään tätä asiaa. Mä oon menossa tänään television puhun eräästä hyvin pinnalla olevasta asiasta Sannika&Ukkola ohjelmaan. Tästä samasta asiasta joudun kuulemaan erilaisia kommentteja jokaisessa postauksessani, mistä tästä asiasta kirjoitan. (Koskinen 2019a.)

Tutkimukseni kannalta on olennaista, että Koskinen näkee asemansa somevaikuttajana, että hän kokee syyllistämistä päivittäin, ja että hän ”joutuu” kuulemaan kommentteja ”eräästä hyvin pinnalla olevasta asiasta” eli ilmastonmuutoksesta sitä käsittelevissä postauksissaan. Syyllistävä ilmapiiri elää tekstin sisällä aiheuttaen verhottua polemiikkaa ja kiemurtelevia, puolustelevia ilmauksia, ja se muuttuu konkreettisesti kohdattavaksi kommentteissa.

Ilmastonmuutos on asia mikä on erittäin pinnalla. On se sitten lentäminen, lihansyönti, halpa vaateketjujen vaatteiden ostaminen tai mikä tahansa, niin aina jollain löytyy niin sanotusti jonkinlaista urputettavaa. Mä haluaisin jotain aivan täysin selkeitä tilastoja ja tiedotteita siitä mikä mihinkin vaikuttaa. Mikään ei oo niin yksiselitteinen tai yksimuotoinen asia, että siihen voi tarttua niin että haukkuu toisen ihmisen maan rakkoon. (Koskinen 2019a.)

Lause ”niin aina jollain löytyy niin sanotusti jonkinlaista urputettavaa” aiheuttaa jälleen mielenlyhtymiä ilmastonmuutosta vähättelevään asenteeseen. Koskinen haluaa ”täysin selkeitä tilastoja ja tiedotteita” ja kokee, että ”[—] meidän pitäs ennemminkin kääntää se katse tonne ylemmälle taholle ja miettiä että ketkä niitä lakeja esimerkiksi määrää” (Koskinen 2019a). Koskinen veisi vastuuta valtion ja tieteen suuntaan, mikä viittaa Garrardin (2012, 21) luonnehtimaan ympäristönsuojelun positioon. Toisaalta ajatuksena tuntuu olevan enemmänkin vastuun ja huomion siirtäminen itsestä toisaalle.

Koskinen (2019a) pysyy edelleen henkilökohtaisessa ja sisäänpäin kääntyneessä puheessa: ”Mä tiedän itse mitä asioita mä teen tän maapallon puolesta päivittäin. Mä voin kannustaa sillä omalla tekemiselläni muita.” Toisin kuin Vanninen ja Harasek, Koskinen ei kuitenkaan juuri ole kertonut omista teoistaan, eikä siten ole kannustanut ainakaan lukijoita. Nimimerkki ”Pusu” kommentoi: ”Olen tottunut tässä blogissa kaikenlaiseen järjen köyhyyteen, jota tämäkin postaus edustaa (koska oikeasti, salli mun nauraa Umpun ’ympäristöteuille’).” Kommentti vahvistaa, ettei Koskinen ole omia ympäristötekojaan blogissa jakanut, mutta myös vihamielisen ilmapiirin, josta Koskinen puhuu. Kaikissa tarkastelemissani blogeissa on ilmennyt toive rakentavalle keskustelulle, joka negatiivista ”kyttäystä” paremmin herättäisi ihmisiä huomioimaan ympäristöä paremmin.

Bahtinin dialogisuuden käsitteistä Koskisella näkyy verhottu dialogi. Oletetun lukijan puhe ei vielä ole materialisoitunut, vaan Koskinen ennakoi sitä ja koittaa ”lyödä” tätä oletettua vierasta sanaa. Kuten Bahtin (1991, 284) kuvailee: ”jokainen lausuttu sana kaikkine värähdyksi-neen vastaa ja reagoi näkymättömälle keskustelukumppanille”.

Mun mielestä meidän kaikkien pitäis ymmärtää se, että sinä ja minä olemme yksi ihminen lähes kahdeksanmiljardin ihmisen joukosta maailmassa. Me voidaan sillä omalla tekemisellä vaikuttaa se rehellinen pikku hiiren paska tässä koko maailmassa. Toki monesta pienestä kasvaa yksi suuri, mutta lähinnä tämä havainnollistamaan. (Koskinen 2019a.)

Tekstissä on puhuttelua, kuten ”sinä ja minä”, ”me”. Siinä on painotusta, kuten ”meidän kaikkien pitäis”, ”me voidaan”. Siinä on myös vastalauseita huomioiva ja sitä tukahduttava ”toki” ja ”mutta”. Tämän lisäksi ekokriittisestä näkökulmasta on huomioitavaa pessimistinen asenne yksittäisen henkilön vaikutusmahdollisuuksia kohtaan, ja ”se rehellinen pikku hiiren paska” on taas asiaa vähättelevää puhetta.

Lopuksi tahdon nostaa vielä esille esimerkin siitä, miksi Koskinen todennäköisesti saa niin paljon syyllistävästä palautetta ilmastonmuutosta käsitteleviin postauksiin. ”Mitä jos käy samalla kun viimeksi?” (2018d) käsittelee Koskisen tulevaa matkaa Dubaihin. Hän reflektoi edellistä Dubain matkaa ja siitä kirjoittamaansa postausta, joka sai kritiikkiä esimerkiksi siitä, että hän kannattaisi orjuutta ja naisten alistamista (ks. ”Kun ennakkokäsitys muuttuu täysin” 4.1.2018).

Musta matkustaminen on ihanaa ja lomailu on ihanaa. Mää tarviin niitä molempia että selviän tästä arjesta ja saan välillä breikkiä. Matkustaminen on mun tapa rentoutua. Ymmärrän matkustamiseen liittyvät päästöongelmat, mutta jotenkin siitä vouhkaaminen tuntuu hullulta niin kauan kun ihmiset vaikka syö banaaneja.. Ei niitä kasva ainakaan Tampereella ja ne tuodaan tänne joko ilma tai meriteitse. Samoin meidän vaatteet, huonekalut ja ties mitkä... niin kauan kun itse käytät yllämainittuja niin älä käytä aikaa toisen valintojen arvostelemiseen vaan keskity omiin parempiin valintoihin. Lomailu on mun henkireikä ja ilman sitä mun olis välillä vaikea selvitä tästä kaikesta rumbasta. (Koskinen 2018d.)

Koskinen kertoo matkustamisen olevan henkistä hyvinvointiaan tukevaa ja painottaa tarvitse- vansa sitä. Jälleen hän leimaa päästöongelmista puhumisen ”vouhkaamiseksi”. Banaaniesi- merkki liittyy voimakkaaseen antroposentrismiin. Ikään kuin niin pitkään, kun Suomessa syö- dään banaaneja, ei olisi tarvetta puuttua päästöasioihin. Vasta sitten kun matkustaminen ja banaanit ovat todella vaarassa, ryhdytään toimenpiteisiin. Tarkoitus on siirtää huomio Koski- sen rentoutumistavoista toisaalle, ei niinkään keskustella lentoliikenteen aiheuttamista ym-

päristövaikutuksista. Bahtinin (1991, 282) mukaan ”[a]voin polemiikki kohdistuu vain kumotavaan vieraaseen sanaan, joka on sen kohde”. Tässä tekstissä onkin kyse avoimesta polemikista, sillä se on suuntautunut kommentteihin, joita edellinen Dubaista kertova postaus aiheutti.

Koskisen postauksia ei voi luonnehtia ympäristöteksteiksi. Niissä ei-inhimillinen ympäristö on läsnä lähinnä kehyksenä, ihmisen tarpeet nousevat ei-inhimillisen yläpuolelle, ihmisen vastuu ympäristöä kohtaan ei painotu teksteissä, eikä teksteistä voi lukea, että ympäristöä ajateltiin enemmän prosessina kuin vakiona. Postauksissa kuitenkin käsitellään tai ainakin sivutaan ympäristöongelmia, joten on hyvä olla tietoinen asenteista, joita tekstit välittävät.

5 Notes on a Life: postaukset ympäristöteksteinä

Stella Harasek kuvailee blogiaan:

Notes on a Life on Stellan muistikirja, joka pursuilee hetkiä, havaintoja ja valokuvia matkan varrelta. Sivuille mahtuu kaikki mikä elämässä on tärkeää: kirjoittamisesta kahviin, koiriin ja musiikkiin, valokuvaukseen, matkantekoon todellisiin ja kuvitteellisiin paikkoihin, ystäviin, kenkiin ja siihen, mitä kaikesta oikein pitäisi ajatella. (Harasek 2019.)

Kuvaus luonnehtii hyvin myös lifestyleblogia bloggaamisen muotona. Koska se ei ole keskittynyt yhteen tiettyyn teemaan, kuten muotiin tai politiikkaan, sen alla voi luontevasti kirjoittaa mistä haluaa. Harasek on antanut blogissaan tilaa ekologisuudelle ja kirjoittanut esimerkiksi luonnonkosmetiikasta ja second hand -löydöistään. Hän on tukenut kotimaista muotia jo ennen ICPP:n ilmastoraporttia, mutta raportin jälkeen erityisesti ilmastonmuutos on huomioitu postauksissa korostetummin. Harasek käsittelee ilmastonmuutosta ja luontoa monipuolisesti, nähdessä ihmisen roolin tarkkailijana ja toimijana, mutta ei kuitenkaan täysin luonnosta erillisenä.

Harasekin tekstit ovat tarkastelemistani blogipostauksista lähimpänä Lawrence Buellin ympäristötekstin määritelmää, minkä vuoksi valitsin sen tutkimusaineistoksi. Seuraavaksi tutkin kahta postausta, joista ensimmäinen käsittelee ilmastonmuutoksen aiheuttamaa ahdistusta. Toinen postaus on tunnelmallinen kuvaus kesäisestä Lapista, jossa Harasek kumppaninsa kanssa kunnostaa sukunsa vanhaa hirsitaloa. Hyödynnän sen analysoinnissa Buellin ympäristötekstin määritelmää ja tarkastelen sitä myös pastoraalin käsitteen kautta.

”Ilmasto muuttuu ja meidän täytyy myös” (2018b) on kuvitettu Harasekille ominaisilla, rauhallista tunnelmaa luovilla kuvilla. Yleensä hänen kuvituskuvansa liittyvät kiinteästi aiheeseen tai ainakin tekstin tunnelmaan, mutta kyseisessä postauksessa ne ensisilmäyksellä riitelevät tekstin kanssa: kuvat kauniisti asetelluista aamupaloista ja bloggaajan hiuksista eivät tunnu ilmentävän ilmastonmuutoksen aiheuttamaa ahdistusta. Tämä saa kuitenkin pohtimaan, miksi juuri nämä kuvat. Yhteys on löydettävissä tekstistä: ”Tunnen välillä kroonista syyllisyyttä ihan kaikista valinnoistani, kaukaa tuoduista vihanneksistani, luomukananmunistani, koska eihän se luomu sitä takaa, että kanoilla olisi hyvät oltavat” (Harasek 2018b).

Aamupalapöydässä on kauniille keraamiselle lautaselle aseteltuja meloniviipaleita ja viinirypäleitä. Vaahterasiirapilla, pensasmustikoilla ja karhunvatukoilla peiteltyt letut on luultavasti tehty luomukananmunista. Toisessa kuvassa Harasekilla on kädessään valtava pomelo. Esteettiset, lempeän rauhalliset kuvat saavat tekstin kautta kitkerän sävyn, jonka Harasek itsekin tiedostaa. Kuvat bloggaajasta ulkona hiukset tuulenvireessä leijaillen on rajattu niin, että kasvoja ei näy. Häpeä ja syyllisyys luo halun peittää kasvot ja piiloutua, ja näihin tunteisiin kuvat osoittavat. Ensisilmäyksellä tekstin kanssa riitelevät kuvat ovatkin kiinteässä yhteydessä tekstiin, ja ne yhdessä tekevät postauksesta itsekriittisen ja rehellisen, jopa paljastavan.

Sara Vanninen ja Ulla-Riitta Koskinen eivät maininneet postauksissaan ICPP:n ilmastoraporttia, mutta Harasek aloittaa postauksensa sillä. Hän kertoo tutkimuksista, jotka koskevat lentopäästöjä, lihatuotantoa ja vaateteollisuutta, ja antaa myös linkit lähteisiinsä. Tämä tuo postaukseen vakavuutta ja vaikuttavuutta: lukija tietää, että postausta varten on otettu asioista selvää ja aiheesta ollaan aidosti huolissaan. Ympäristöongelmien monimuotoisuus ja laajuus tuodaan esille, ja samalla teksti ilmentää sitä hämmennystä ja ahdistusta, jota aiheesta koetaan:

Ja kun tutkin asioita öisin kun en saa unta ja kuvittelen ohikiitävän hetken ajan ymmärtäväni edes jotain jostain, täpähtää aamulla eetteriin taas joku uutinen siitä kuinka uusimman järki-valintana pitämäni suosikkivihannekseni viljely tuhoaa jossain uhanalaisen eläinlajin viimeisiä pesimäalueita, riistää alkuperäiskansoja tai pilaa paikallisen vesistön. (Harasek 2018b.)

Kun Vanninen ja Koskinen keskittyivät lähinnä lentoliikenteen aiheuttamiin ongelmiin, Harasek tuo esiin myös muita ongelmia, joita ilmastonmuutokseen liittyy, kuten eläinten oikeudet ja ihmisoikeudet. Teksti asettuu Greg Garrardin (2012, 22) jaottelun mukaan ympäristönsuojelun positioon. Positioon liittyvä toive säilyttää saavutettu elintaso ja haluttomuus radikaaleja muutoksia kohtaan ilmenee tekstissä huolen rinnalla: ”Parmesanjuustoni saisi maksaa tuplasti tai vaikka triplasti enemmän, jos tietäisin, ettei kukaan tai mikään ole kärsinyt sen vuoksi. Hinta tekisi siitä ehkä erityisen herkun, jota ostaisin harvemmin, mutta josta nauttisin sitäkin enemmän” (Harasek 2018b). Harasek myöntää, että on vaikeaa toimia toisin: ”Koko ajan hävettää ja silti olen monissa asioissa niin itsekäs, etten millään haluaisi tehdä toisin” (Harasek 2018b). ”Ympäristönsuojelijat” kääntyvät Garrardin (2012, 21) mukaan valtion ja järjestöjen puoleen ratkaisujen etsimisessä, mikä myös ilmenee tekstissä: ”Toivon, että lainsäädännöllä ja taloudellisilla kannustimilla lisättäisiin yrityksiin kohdistuvaa painetta muuttaa tuotantomenetelmiään ja tuotteitaan vastuullisempaan suuntaan” (Harasek 2018b). Kuluttajan vastuuta

ei kuitenkaan unohdeta: ”Se ei tietenkään tarkoita, että kuluttajana voi luovuttaa, nojata taaksepäin ja lakata vaatimasta jotain parempaa, mutta tarvitaan vielä paljon enemmän” (Harasek 2018b).

Postaus on Lawrence Buellin (1996, 7–8) määritelmän mukaan selvästi ympäristöteksti. Ympäristö ei ole vain kehys, kun Harasek pohtii suosikkivihanneksensa viljelyn vaikutusta uhanalaisten eläinten pesimäalueisiin ja sitä, kuinka kaukaa hänen suolakurkkunsa ovat tuotu. Ihmisen ja luonnon historia alkavat sekoittua toisiinsa. Niiden tiet ikään kuin risteävät ja vaikuttavat toisiinsa. Toiseksi ihmisen tarpeita ei tekstissä ajatella ainoiksi oikeutetuiksi tarpeiksi, vaan ymmärretään myös ei-inhimillisen, esimerkiksi tekstissä mainittujen eläinten ja vesistöjen tarpeita. Kolmanneksi ihmisen vastuu ympäristölle on tiivis osa tekstin eettistä suuntautumista. Harasek kertoo, miten on omassa blogissaan kannustanut lukijoita ekologiseen kuluttamiseen, mutta tekstissä mennään myös arjen pieniä valintoja syvemmälle:

En tiedä mitä ajattelisin lapsiasiasta. On tosiasia, että maapallo ei kestä tätä väkimäärää ja siksi arvostan jokaista periaatteesta lapsetonta, mutta samaan aikaan tuntuu kummalta, että juuri hyvinkoulutetut ja kriittisesti ajattelevat pohjoismaalaiset karsivat muutenkin vähäistä lapsilukuun säästääkseen ympäristöä. Eivät ne muutamat syntymättä jäävät lapset tee edes lovea tilastoihin monen muun maanosan väestönräjähdysten mittakaavassa – sitäpaitsi juuri niiden lasten joukossa voisi tulevaisuudessa olla vastuulliseen ajatteluun kasvatettuja, koulutettuja aikuisia, joilla olisi keskivertoa paremmat edellytykset vaikuttaa siihen millaisia päätöksiä politiikassa ja isoissa yrityksissä tehdään. Mutta tässä on tietysti ilmeinen riski haksahda aiheelle tyypilliseen vastuunsiirtoon – mitäpä minun ajamisillani on väliä, kun maailman merillä seilaa satoja tuhansia rahtilaivoja? (Harasek 2018b.)

Harasek ottaa kantaa samaan keskusteluun lastenhankinnan ekologisuudesta, kuin Koskinenkin, mutta monipuolisemmin. Tekstissä otetaan huomioon väestönkasvun ongelmat, mutta samalla pohditaan, onko koulutettujen pohjoismaalaisten vastuu kuitenkin tiedostavien ja vastuullisten tulevaisuuden toimijoiden kasvattaminen. Lopuksi huomataan vastuunsiirron riski. Tekstissä ihmisen vastuu ympäristölle on kokonaisvaltaisempaa kuin lentämisen vähentäminen ja kierrättäminen. Se ulottuu myös henkilökohtaisen elämän piiriin, suuriin elämäntaloihin, joita ei ole helppoa tehdä.

Viimeinen kriteeri, jonka mukaan käsitys ympäristöstä ennemmin prosessina kuin vakiokäsitteenä on tekstissä ainakin implisiittisenä, täyttyy myös. Harasek (2018b) esimerkiksi kirjoittaa, että ”[t]utkijat ovat kuitenkin jankuttaneet ilmastonmuutoksesta 60-luvulta saakka ja meillä

on ollut yli 50 vuotta aikaa tehdä asioita, mutta olemme onnistuneet tähän mennessä pelkätään pahentamaan tilannetta.” Tämä vihjaa, että ymmärretään ympäristön olevan prosessissa, joka on nyt pisteessä, jossa ihmisen täytyy toimia.

Bahtinin (1991, 267) mukaan myös omaan lausumaan voi suhtautua dialogisesti, jos ottaa siihen välimatkaa ja puhuu sisäisin varauksin. Harasekin kertoessa omista ekologisista valinnoista hän tuo esiin myös epäekologisia valintojaan. Nämä lausumat, tekijän kannat, ovat dialogisessa suhteessa ja ikään kuin keskustelevat keskenään: ”Ostan harvoin mitään vaatekaappiini tai kotiini muualta kuin kirppiksiltä, mutta turha tässä on kiillottaa kruunuaan second-hand-hankinnoilla, sillä saan usein työni kautta esimerkiksi uusia vaatteita” (Harasek 2018b). Toinen esimerkki noudattaa samaa rakennetta: ”Olen liikkunut koko elämäni pyörällä ja julkisilla, mutta viime keväänä hankimme pakun, koska yhä liikkuvimmaksi käyvät työmme ja pohjoisessa sijaitseva raksaprojektimme vaativat sitä” (Harasek 2018b). Harasek kertoo teoistaan varautuneesti sillä tietää niillä olevan myös nurjia puolia. Hän tuo nekin kuitenkin esiin ja antaa saman asian kahden eri puolen keskustella keskenään. Postauksen kontekstissa tämä keskustelu ilmentää ilmastonmuutoskeskustelulle ominaista vastakkainasettelua ja tekojen asettamista paremmuusjärjestykseen.

Postausta voisi kuvailla myös verhotuksi dialogiksi, minkä katson kuvaavan blogitekstejä yleisemminkin. Kommenttiboksin puolella taas näkyy parodia, sisäinen polemiikki ja verhottu polemiikki. Suurin osa kommentteista on tekstin kanssa samaa mieltä ja Harasek saa postauksesta kiitosta ja kannustusta. Nimimerkki ”Selja” kertoo postauksen kuvaavan hänen omaa ajatteluaan, ja ”Sanna” kommentoi tekstin olevan täydellinen kirjoitus ilmastonmuutoksen aiheuttamasta ahdistuksesta. Kuitenkaan tämäkään postaus ei säästynyt kritiikiltä, joka kohdistettiin Harasekin ammatinvalintaan, jonka vastuullisuutta hän itsekin kyseenalaisti. Anonyymi kommentoi:

Terveisiä aaveelta... On kouluttautunut tietien tahtoen heikosti työllistävälle alalle, muihin kuin bloggaajan töihin ei löydy kiinnostusta tai kykyjä, ja mainostaa pitää, että saisi leipää ja voita pöytään. Uteliaana odotan, mitä blogissa mainostetaan seuraavaksi. (Nimim. ”Anonymous” 2018b.)

Kommentissa toistuu Harasekin sana, mutta se on omittu omiin vihamielisiin tarkoituksiin, kuten Bahtin (1991, 281) kuvaa. Bahtinin luokittelun kolmannen tyyppin toisessa muunnoksessa, parodiassa, ”tekijä käyttää vierasta sanaa omien ideoidensa ilmaisemiseen” (Bahtin 1991,

281). Tässä tekijä on halunnut ivata Harasekin tekstiä, löytää siitä epäkohtia ja iskeä ne pöytään. Kommentoija piikittelee Harasekille kertoessaan odottavansa uteliaana seuraavaa mainosta, ja sana on silloin sisäisesti poleeminen (Bahtin 1991, 282). Kommentti kertoo myös siitä, että ”ekokyttääjät” voivat tarttua mihin tahansa, eikä mikään koskaan riitä.

”Kuumia päiviä pohjoisessa” (2018a) on raukea kuvaus Tornionjokilaaksosta, jossa Harasek kunnostaa sukunsa vanhaa taloa. Teksti on viipyilevä ja ihmettelevä, ja yhdessä kuvien kanssa se vangitsee postaukseen kesän kuumien päivien ja lempeiden iltojen tunnelman. Tällaiset kuvaukset ovat lifestyleblogeissa harvinaisempia, mutta tyyli on Harasekille tyypillinen. Teksti ei suoranaisesti ota kantaa tai pyri markkinoimaan mitään, se ei ole yhteistyöpostaus eikä se sisällä linkkejä kuvien vaatteisiin. Se on ympäristöteksti paikassa, jossa ei olettaisi siihen törmäävänsä. Se poikkeaa muista tutkimistani postauksista ja siksi valitsin sen yhdeksi kohde-teksteistä.

Ei-inhimillinen ympäristö ei jää kehyksen tasolle, vaan sen läsnäolo konkretisoituu tekstin kielessä. Harasek (2018a) tarkastelee näkymätöntä antropomorfisesti: ”Ilma seisoo sakeana, pöly kieppuu valoa vasten”. Toisessa kielikuvassa ”lämpö työntyy hirsitalon hengittävien seinien läpi, ikkunoista, ovien alta, tiivistyy iholle kosteudeksi, joka valuu pitkin kylkiä”. Buellin (1995, 7–8) mukaan ympäristötekstissä ihmisen ja luonnon historia alkavat sekoittua toisiinsa. Harasek personifioi ilman ja lämmön, antaa niiden tulla samaan tilaan inhimillisen kanssa ja sekoittaa keskenään.

Harasek kuvaa päivien kulkevan ympäristön ehdoilla: ”Helteeseen tottuu, alkaa elää sen raukeassa rytmissä. Päivät kuluvat varjopaikkoja etsien, vesimelonia ja mansikoita syöden”, jälleen ehdottaen ei-inhimillisen ja inhimillisen sekoittumista ja yhteistyötä. Myös eläimet ovat tekstissä läsnä. Usein blogeissa eläimistä kirjoitetaan ihmisten kautta, esimerkiksi lemmikeistä puhuttaessa, tai jos lomamatkalla ollaan ratsastettu kameleilla. On harvinaisempaa kuvata eläimiä niiden itsensä vuoksi, siksi että ne sattuvat osumaan silmään. Harasek kertoo pellon poikki jolkottelevasta ketusta, pihan yli lentävästä pöllöstä ja mehiläisistä, joita varren on asetellut luonnonkukkia ympäri pihaa. Myös muiden kuin ihmisten tarpeita pidetään oikeutettuina ja Buellin määritelmän toinen kriteeri täyttyy.

Ihmisen vastuu ympäristöä kohtaan on osa tekstin eettistä suuntautumista mehiläisten lisäksi Harasekin pohtiessa ilmastonmuutoksen vaikutusta viime kesän helteisiin:

Samaan aikaan huolestuttaa: jääkö meiltä nyt näkemättä jotain tärkeää? Keskitymmekö väärin asioihin, kuten kaupoista loppuunmyytyihin tuulettimiin ja viilentäviin smoothieohjeisiin, kun pitäisi miettiä mistä tämä helleaalto kertoo? Ristiriidat repivät auringon lasta, itsekkäästi en tahtoisi luopua tästä trooppisesta lämmöstä, mutta samaan aikaan en halua, että planeettamme kiehuu yhtään enempää. (Harasek 2018a.)

Vaikka lämpö on Suomessa pääosin tervetullutta, ei vastuuta maapallon hyvinvoinnista voi silti unohtaa. Harasek hyödyntää pihallaan ja metsässä kasvavia marjoja ja elää luonnon kanssa, ei sitä vastaan: ”Kalenterin sijaan aurinko määrittelee rytmin. Lapin luonto, joka tavallisesti kohisee ympärillä, on kuumuuden takia tavallista hiljaisempi [—].”

Edellä antamani esimerkit implikoivat myös käsityksestä ympäristöstä prosessina, johon inhimillinen ja ei-inhimillinen yhdessä osallistuvat. Aurinko, sen kypsytämät marjat, ympärillä liikkuvat eläimet ja näitä seuraava ihminen yhdessä tekevät hetkestä tällaisen, kunnes jonkin muun on aika alkaa.

Harasekin kuvausta on syytä tarkastella myös pastoraalin käsitteen kautta. Greg Garrard (2012, 37) kirjoittaa Terry Giffordin erottelemista kolmesta erilaisesta pastoraalista. Kirjallisuudessa traditiossa siihen liittyy vetäytyminen kaupungista maalle. Yleisemmin sillä voidaan tarkoittaa mitä vaan kirjallisuutta, joka kuvailee maaseutua joko implisiittisesti tai eksplisiittisesti kontrastina urbaanille. Halventavassa mielessä pastoraali viittaa maalaiselämän idealisointiin, jossa sumentuvat maaseutuun liittyvän raskaan työnteon realiteetit. (Garrard 2012, 37.)

Pastoraalin yleisempi määrittely sopisi Harasekin tapaukseen. Hirsimökkiä Lapissa kuvataan implisiittisesti kontrastina Harasekin tavanomaiselle urbaanille arjelle. Vahvimmin kontrasti näkyy vasten Harasekin blogia, jossa yleensä liikutaan Helsingin ytimessä ja työnteko keskittyy tietokoneen ympärille. Lappi-aiheiset postaukset eroavat huomattavasti tavallisen arjen keskeltä kirjoitetuista postauksista, niissä ei ole samanlaista kiireen tuntua. Kontrasti näkyy myös pienemmässä mittakaavassa, sanoina postauksen sisällä:

Heinäkuu on mennyt aika lailla lomaillessa, vaikka ei meillä yrittäjinä mitään virallista lomaa olekaan. Sähköposteja on täytynyt pitää (sivu)silmällä, muutamia projekteja edistää. Ja toki tämä blogi on päivittynyt puolilomalaisen laiskaan tahtiin. Se lähtee kiihtymään kohti loppukesää, mutta nämä dediksettömät viikot ovat olleet ihania ja tarpeellisia. On tehnyt hyvää, että aika on kulunut enimmäkseen ihan muualla kuin tietokoneen äärellä. Täytyy vaan toivoa, että lämmön sulattamat aivot heräävät sitten kun työt käynnistyvät kunnolla. (Harasek 2018a.)

Lapissa viikot ovat ”dediksetömiä”, Helsingissä deadlineja on joka viikolle. Tahti on Lapissa hidas, kun Helsinkiin päästessä se kiihtyy. Lapissa aika kuluu toisaalla, Helsingissä tietokoneen äärellä. Näin Lappi, maaseutu, näyttäytyy lempeänä ja verkkaisena, ”ihanana ja tarpeellisena”, ja Helsingistä muodostuu kiireen ja paineen koti, jossa tietokone vie huomion. Pastoraalin halventava määritelmä ei kuitenkaan sovi Harasekin postaukseen, sillä vaikka työtä tehdään rauhalliseen tahtiin, on silti tiedossa, että hirsitalon kunnostaminen ja ylläpito on raskasta työtä. Tässä tämä raskas, fyysinen työ vain nähdään vastapainona kaupungin ajoittain turruttavalle aivotyöskentelylle.

Postauksen luontosuhdetta pohdittaessa pastoraalin käsite nostaa tekstistä esiin maaseudun ja kaupungin välisen kontrastin, joka tuo luonnon arvostamiseen tunnepitoisen aspektin. Tämä pastoraali herätti kommentoijissa esiin omia lapsuusmuistoja samoilta seuduilta. Nimi-merkki ”Kata” kommentoi:

Mun äiti on samalta paikkakunnalta kotoisin ja isovanhemmat asui siellä aina viime vuosiin saakka. Oon siis viettänyt samoilla nurkilla paljon aikaa. Sun fiilistelyt ja tapa kirjoittaa sieltä on ihan ku matkustaisi itse paikalle: tunnen ja haistan ja maistan, missä olette. Se on saanut tajuamaan, kuinka paljon kaipaan sinne, kun viime kerrasta on jo muutama vuosi. Siispä kiitos! (Nimim. ”Kata” 2018a.)

Myös ”Nina” sai samankaltaisia kokemuksia tekstistä: ”Voi Stella, nyt tuli kyöneleet. Olen viettänyt lapsuuteni kesät Ylitorniolla ja Rovaniemellä ja tätä lukiessa muistot melkein salpaavat hengen <3”. Se, että tällainen ympäristöä monipuolisesti ja aistien kautta käsittelevä teksti saa aikaan tunnereaktioita lukijoissa, edistää nähdäkseni positiivista luontosuhdetta. Osa ilmastomuutoksesta käytävän keskustelun retoriikkaa on kysyä, mitä jätämme lapsillemme. Kuten näistäkin kommentaista voi päätellä, lapsuuden maisemia arvostetaan ja ehkä halutaan myös, että omilla lapsilla olisi mahdollisuus kokea samanlainen luonto, jossa on itse saanut viettää aikaa. Kuten tarkastelemistani postauksista on käynyt ilmi, syyllistämistä ei koeta hyvänä keinona saada aikaan muutoksia, mutta tällaiset positiivisen kautta tunteita herättävät tekstit auttaisivat lukijoita ehkä paremmin pohtimaan omaa luontosuhdettaan.

6 Lopuksi

Tässä tutkielmassa olen selvittänyt, millaista luontosuhdetta Sara Vannisen, Ulla-Riitta Koskisen ja Stella Harasekin lifestyleblogit välittävät. Ekokriittinen tarkastelu toi esiin erilaisia tapoja puhua luonnosta ja ympäristöstä. Näissä blogeissa oli yhteistä se, että kaikki peräänkuuluttivat päätöksiä valtion tasolla, jotta esimerkiksi lentämistä säänneltäisiin ja yrityksiä vietäisiin poliittisilla päätöksillä kohti ympäristöystävällisempää toimintaa. Tällä kriteerillä kaikki blogit kuuluisivat ympäristönsuojelun kategoriaan, mutta Koskisen tekstit viittaisivat enemmänkin runsaudensarven positioon, sillä niissä välittyi välillä jopa vahvan antroposentrinen maailmankuva, jossa luonto on alistettu ihmisen käyttöön, ja sen suojele tulee kysymykseen vasta silloin, kun sen tila uhkaa ihmistä.

Sara Vannisen tekstit kertovat muutoksesta, jossa ennen ei olla juuri pohdittu asioita ekologisesti näkökulmasta, mutta ilmastonmuutoskeskustelun myötä siihen on tartuttu. Siirtymä runsaudensarven positiosta ympäristönsuojelun positioon kuvaa ympäristön tilan herättämää huolta ja heräämistä siihen, että asioiden on muututtava ja jostain on luovuttava. Vannisen tekstien voi nähdä kehittävän ekologista lukutaitoa, jossa hän toimii esimerkkinä, jota on lukijoidenkin helppo seurata. Dialogisuuden näkökulmasta Vannisen tekstejä kuvaa verhotun dialogin käsite, ja kommenttiboksissa ilmeni sekä sisäistä että verhottua polemiikkaa hänen keskustellessaan lukijoidensa kanssa. Verhottu dialogi kuvaa myös tekstejä, sillä niissä kaikui vieras, jopa vihamielinen sana, jonka kanssa tekstit keskustelivat.

Ulla-Riitta Koskisen postaukset tuovat selkeimmin esille sen, miksi blogeja kannattaa lukea kriittisesti. Tekstit ottivat ilmastonmuutokseen vähättelevän asenteen, ja vaikka Koskinen kirjoittaa ympäristön tilaa koskevista aiheista, huomio kohdistuu hänen henkilökohtaiseen kokemukseensa. Muissa tarkastelemissani postauksissa henkilökohtaisen näkökulman avulla otetaan vastuuta ja luodaan pintaa, johon lukija voi samastua. Antroposentrinen luontokäsitys vallitsi Koskisen teksteissä eivätkä ne täyttäneet ympäristötekstin piirteitä. Toisaalta tekstit ovat avoimesti sitä mitä ovat, kun taas Vannisen ja Harasekin postauksissa huoli ympäristöstä sekoittuu ympäristönsuojelun position mukaisesti halun säilyttää tietty elintaso. Tässä mielessä ne ovat ristiriitaisia ja saattavat vaatia jopa kriittisempää lukutapaa kuin Koskisen tekstit.

Stella Harasekin tekstit ovat muista poiketen selkeästi ympäristötekstejä. Niissä tarkastellaan omaa toimintaa avoimesti ja monipuolisesti ja myönnetään ympäristön itseisarvo. Harasekin blogi on ainoa, jossa otetaan huomioon ympäristö monipuolisesti ihmisiä, eläimiä ja vesistöjä myöten. Kun muissa blogeissa keskitytään lentopäästöjen ongelmiin, Harasek käsittelee ympäristöä kokonaisuutena, jonka toimintaan ihminen on vaikuttanut negatiivisesti. Tämä voisi johtaa kyynisyyteen, mutta Harasek tiedostaa, että ihminen voi myös muuttaa toiminnan suuntaa. Harasekin pastoraali Lapista käsittelee luontoa ja ympäristöä hellästi ja lempeästi, mikä kuvaa nähdäkseni luonnon itseisarvon tunnustavaa luontosuhdetta.

Koen blogien tarkastelun tärkeänä, sillä tällä hetkellä niitä ei juuri säädellä mitenkään. Ei ole vaatimuksia lähdeviitteistä tai asiantuntijalausunnoista, vaan on jokaisen bloggaajan oman käsityksen varassa, kuinka tarkasti haluaa käsittelemäänsä aiheeseen perehtyä. Pidän siis jatkosakin tärkeänä, että blogeja tutkitaan eri näkökulmista ja niiden toiminnasta ja vaikutuksista tehdään selvityksiä.

Bloggaajilla on jo nyt asema mielipidevaikuttajina, mutta melko vähän heiltä pyydetään esimerkiksi mielipidettä julkisesti. Esimerkkejä kuitenkin on: Ulla-Riitta Koskinen oli Ylen Sannikka&Ukkola -ohjelmassa keskustelemassa lasten hankinnan ekologisuudesta ja lentämissen ongelmista, siis samoista aiheista, joista hän blogissaankin kirjoitti. Tulevaisuudessa on kiinnostavaa nähdä, tullaanko bloggaajia pitämään myös yhteiskunnallisesti vakavasti otettavina mielipidevaikuttajina. Jos näin käy, blogien tutkimukselle on yhä painavammat syyt.

Lähteet

Kohdetekstit

Vanninen, Sara 2017. Reissusuunnitelmat 2017. *Sara Tickle*. 18.3.2017. <http://sara-tickle.fi/reissusuunnitelmat-2017/> (8.5. 2019).

Vanninen, Sara 2018. Kun matkustaminen ei tunnu enää niin vapauttavalta — ajatuksia lentopäästöistä. *Sara Tickle*. 15.3.2018. <http://saratickle.fi/kun-matkustaminen-ei-tunnu-ena-niin-vapauttavalta-ajatuksia-lentopaastoista/> (8.5.2019).

Vanninen, Sara 2019a. Mikä on sinulle korvaamatonta? Ilmastovaalit 2019. *Sara Tickle*. 28.2.2019. <http://saratickle.fi/mika-on-sinulle-korvaamatonta-ilmastovaalit-2019/> (8.5.2019).

Vanninen, Sara 2019b. *Tickle Your Fancy*. <http://saratickle.fi/> (8.5.2019).

Koskinen, Ulla-Riitta 2018a. Kun ennakkokäsitys muuttuu täysin. *Prime Life by Umppu*. 4.1.2018. <https://umppu.vaikuttajamedia.fi/2018/01/04/kun-ennakkokasitys-muuttuu-taysin/> (8.5.2019).

Koskinen, Ulla-Riitta 2018b. Lapseton maailman pelastaja. *Prime Life by Umppu*. 30.11.2018. <https://umppu.vaikuttajamedia.fi/2018/11/30/lapseton-maailman-pelastaja/> (8.5.2019).

Koskinen, Ulla-Riitta 2018c. 2 ja puol miljoonaa luettua postausta vuodessa! *Prime life by Umppu*. 23.12.2018. <https://umppu.vaikuttajamedia.fi/2018/12/23/2-ja-puol-miljoonaa-luettua-postausta-vuodessa/> (10.3.2019).

Koskinen, Ulla-Riitta 2018d. Mitä jos käy samanlailla kun viimeksi? *Prime Life by Umppu*. 30.12.2018. <https://umppu.vaikuttajamedia.fi/2018/12/30/mita-jos-kay-samanlailla-kun-viimeksi/> (8.5.2019).

Koskinen, Ulla-Riitta 2019a. Yksittäisen henkilön syyllistäminen. *Prime Life by Umppu*. 18.1.2019. <https://umppu.vaikuttajamedia.fi/2019/01/18/yksittaisen-henkilon-syyllestaminen/> (8.5.2019).

Koskinen, Ulla-Riitta 2019b. *Prime Life by Umppu*. <https://umppu.vaikuttajamedia.fi/> (8.5.2019).

Harasek, Stella 2018a. Kuumia päiviä pohjoisessa. *Notes on a Life*. 1.8.2018. <http://www.stellaharasek.com/2018/08/kuumia-paivia-pohjoisessa/> (8.5.2019).

Harasek, Stella 2018b. Ilmasto muuttuu ja meidän täytyy myös. *Notes on a Life*. 8.10.2018. <http://www.stellaharasek.com/2018/10/ilmasto-muuttuu-meidan-taytyy-myos/> (8.5.2019).

Harasek, Stella 2019. Stella Harasek. *Notes on a Life*. <http://www.stellaharasek.com/stellaharasek/> (8.5.2019).

Tutkimuskirjallisuus

Bahtin, Mihail 1991. *Dostojevskin poetiikan ongelmia. (Problemy poetiki Dostojevskogo, 1972.)* Suom. Paula Nieminen & Tapani Laine. Helsinki: Kustannus Oy Orient Express.

Buell, Lawrence 1996 (1995). *The Environmental Imagination. Thoreau, Nature Writing, and the Formation of American Culture*. Cambridge & London: The Belknap Press of Harvard University Press.

Garrard, Greg 2012 (2004). *Ecocriticism*. Toinen painos. The New Critical Idiom. London & New York: Routledge.

Lahtinen, Toni & Markku Lehtimäki 2008. Johdatus ekokritiikkiin. Toni Lahtinen & Markku Lehtimäki (toim.), *Äänekäs kevät. Ekokriittinen kirjallisuudentutkimus*. Helsinki: SKS, 1–31.

Lummaa, Karoliina 2008. Risto Rasan surulliset linnut. Ekokriittisen tulkinnan mahdollisuuksia. Toni Lahtinen & Markku Lehtimäki (toim.), *Äänekäs kevät. Ekokriittinen kirjallisuudentutkimus*. Helsinki: SKS, 58.

Martin, J. R. & P. R. R. White 2005. *The Language of Evaluation. Appraisal in English*. New York: Palgrave Mcmillan.

Perovuo, Minna 2019. Suositun tubettajan Mmiisas ottaa kantaa ympäristöasioihin ja saa kritiikkiä omista valinnoistaan: "Ekokyttäys on somevaikuttajien riesa". 7.4.2019. <https://yle.fi/uutiset/3-10725913> (26.4.2019).